Eski Matematik Terimleri ve Türkçe Karşılıkları

Atatürk ve Matematik · 65 terim · Osmanlıca terime göre alfabetik

Kaynak ve kapsam notu: Bu liste, Atatürk'ün 1937 tarihli Geometri kitabının eksiksiz ve birebir terim dizini değildir. Farklı yayınlarda Atatürk'ün matematik ve geometri terminolojisiyle ilişkilendirilerek aktarılan eski terim–Türkçe karşılık eşleştirmelerini bir araya getirir. Bazı yazılışlar ve karşılıklar kaynaklar arasında farklılık gösterebilir.

Sıra	Eski (Osmanlıca) terim	Türkçe karşılığı
1	*Amudi*	**Dikey**
2	*Aşar'i*	**Ondalık**
3	*Bu'ud*	**Boyut**
4	*Dılı*	**Kenar**
5	*Ehram*	**Piramit**
6	*Faraziye*	**Varsayı (bugünkü biçimi: varsayım)**
7	*Gaye*	**Limit**
8	*Haric-i Kısmet*	**Bölüm**
9	*Hat*	**Çizgi**
10	*Hattı Mail*	**Eğik Çizgi**
11	*Hattı Munassıf*	**Açıortay**
12	*Hatt-ı Muvazi*	**Paralel Çizgi**
13	*Hatt-ı Mümas*	**Teğet Çizgi**
14	*Hatt-ı Müstakim-i Ka'im*	**Dik Çizgi**
15	*İhtisar*	**Sadeleştirme**
16	*Kaaide*	**Taban**
17	*Kabiliyet-i Taksim*	**Bölünebilme**
18	*Kaim Zaviyeli Müselles*	**Dikey üçgen (bugünkü kullanım: dik üçgen)**
19	*Kat'ı Mükafti*	**Parabol**
20	*Kavis*	**Yay**
21	*Kutur*	**Çap**
22	*Mahrec*	**Payda**
23	*Mahrut*	**Koni**
24	*Maksumunaleyh*	**Bölen**
25	*Mazrubata Tefrik*	**Çarpanlara Ayırma**
26	*Mazrup*	**Çarpan**
27	*Mecmû*	**Toplam**
28	*Mekan*	**Uzay**
29	*Menşur*	**Pürüzma (bugünkü kullanım: prizma)**
30	*Mesâha-i Sathiyye*	**Alan**

Sıra	Eski (Osmanlıca) terim	Türkçe karşılığı
31	*Muhammes*	**Beşgen**
32	*Muhit*	**Çevre**
33	*Muhit-i Daire*	**Çember**
34	*Mukavves*	**Eğri**
35	*Murabba*	**Kare**
36	*Mustatîl*	**Dikdörtgen**
37	*Muvazi*	**Paralel / Koşut**
38	*Mümâs*	**Teğet**
39	*Müsavi*	**Eşit**
40	*Müselles*	**Üçgen**
41	*Müselles-i Mütesâviyü'l-adlâ*	**Eşkenar Üçgen**
42	*Müselles-i Mütesâviyü's-sâkeyn*	**İkizkenar Üçgen**
43	*Müştak*	**Türev**
44	*Müteselsil*	**Ardışık**
45	*Nısf-ı Kutur*	**Yarıçap**
46	*Nisbet*	**Oran**
47	*Re's*	**Köşe**
48	*Re'sen Mütekabil Zâviyetân*	**Ters Açılar**
49	*Satıh*	**Yüzey**
50	*Seviye*	**Düzey**
51	*Suret*	**Pay**
52	*Şâkulî*	**Düşey**
53	*Şibh-i Münharif*	**Yamuk**
54	*Taksim*	**Bölme**
55	*Tamamlıyan Zaviye*	**Tümey açı (bugünkü kullanım: tümler açı)**
56	*Tarh*	**Çıkarma**
57	*Tenasüb*	**Orantı**
58	*Ufkî*	**Yatay**
59	*Va'zîyet*	**Konum**
60	*Veter*	**Kiriş**
61	*Zarb*	**Çarpı**
62	*Zâviye*	**Açı**
63	*Zaviyei Hadde*	**Dar Açı**
64	*Zâviyetan-ı Mütabâdiletân-ı Dâhiletan*	**İç Ters Açılar**
65	*Zâviyetân-ı Mütevâfıkatân*	**Yöndeş Açılar**